

Aan het einde van de
regenboog

Lydia Bottenburg

Aan het einde van de
regenboog

Eerste druk: november 2023

Tweede druk: januari 2024

boek.regenboog@gmail.com

© 2023 Lydia Bottenburg

Omslagontwerp: Gaétan Bols

Foto Mathias: Marielle Laubie

Foto Mathias en Lydia: Gaétan Bols

Foto Regenboog: Annemarie de Groot

ISBN: 9789403713359

*Oh, the tree of life is growing
Where the spirit never dies
And the bright light of salvation shines
In dark and empty skies.*

Bob Dylan

Voor Mathias en Margot
Mijn grootste trots
Mijn diepste liefde

Inhoud

Proloog	11
1. 23 november 2022	17
2. Mathias	20
3. Slecht nieuws	25
4. Margot.....	33
5. Op zoek	38
6. Twee begrafenisondernemers	44
7. Meer mensen.....	54
8. Thuis	58
9. Een brief en een kaartje	65
10. Een kist	72
11. Muziek.....	76
12. De uitvaart.....	82
13. De Chateau	97
14. De eerste dagen.....	105
15. Zijn urne	109
16. Verdriet.....	118
17. Troost	125
18. Zekerheden	135
19. Vermoedens.....	141
20. Ontdekkingen.....	146
21. Drugs.....	156

22. Protest.....	180
23. Professionele hulp	187
24. Rouw.....	195
25. Zijn verjaardag.....	207
26. Aandenkens	216
27. Reizen.....	225
28. Zijn vrienden	230
29. Zijn werk	238
30. Mijn werk.....	245
31. Verdriet verandert je	250
32. Woorden.....	254
33. Een boek.....	262
34. Een regenboog.....	268
35. Aan het einde van de regenboog.....	271
36. Patrick	276
37. Maren.....	283
38. Bronvermelding.....	293
39. Playlist uitvaart Mathias.....	295

Proloog

Uit de toespraak van het crematorium op 29 november 2021:

Moeten wij fluisteren of schreeuwen, zwijgen of toch maar op zoek gaan naar iets passends om uit te spreken? En altijd zijn er die woorden, woorden waarvan je dacht dat ze in jouw leven geen plaats zouden vinden. Woorden die je kent van veraf, nooit dichtbij en plots staan ze voor de deur met alleen maar de harde naaktheid van zichzelf in een lege koffer. En ja, ze brengen verdriet, ze brengen pijn.

Plotseling is er inderdaad een hele nieuwe vocabulaire in mijn leven. Woorden die ik voorheen zelden gebruikte en die nu zoveel leed bevatten. Woorden die symbool staan voor rouw, pijn en verdriet. Woorden die een tijd omvatten die er niet meer is en nooit meer zal komen.

Tegelijkertijd mis ik zoveel woorden. Woorden om duidelijk te maken wat ik voel, woorden om mijn pijn, het gemis en de leegte te omschrijven. Woorden die ik moet zoeken, ze zijn ongrijpbaar in mijn gedachten; woorden die ik moet creëren en die ik moet leren uitspreken.

Ik merk dat mijn woordenschat tekortschiet; ik vind niet genoeg afwisselende woorden en synoniemen om mijn gevoelens te beschrijven. Wanneer ik teruglees wat ik geschreven heb, zie ik dat ik voortdurend dezelfde uitdrukkingen gebruik: *heel erg, ontzettend verdrietig, diep geraakt* ... er zit weinig variatie in. Er zit ook niet veel variatie in mijn emoties en gevoelens; het is erg, en ook ontzettend verdrietig en ik ben natuurlijk diep geraakt, maar ik krijg niet goed onder woorden hoe diepgaand dat is.

Dat is ook wat ik, vooral in het begin, vaak hoor en herhaaldelijk lees op de kaarten die mensen me sturen: *Hier zijn geen woorden voor, of:*

Woorden schieten te kort. Het is waar, die woorden liggen niet zomaar klaar.

Er bestaan geen eenvoudige woorden om mijn gevoelens duidelijk te beschrijven. De totale, absolute ontredde en de pijn die me in stukken splijt, mijn ziel klieft en mijn hart doorboort – geen enkel woord kan dat gevoel vangen. Geen pasklare zinnen, spreuken of slogans. Ik probeer het met beeldspraak, maar ook daar strand ik. Geen metafoor is toereikend, geen enkele beeldspraak evenaart wat ik voel. Hoewel: geen grotere waarheden dan clichés, dat heb ik ook ontdekt.

Tegelijkertijd speelt de taal mij parten. Ik verwissel tijden; ik begin in de tegenwoordige tijd, realiseer me dat ik de verleden tijd moet gebruiken, richt me tot Mathias in de tweede persoon en spreek vervolgens weer over hem in de derde persoon. Het is verwarrend.

Ik ben voortdurend op zoek naar woorden, woorden om mijn gevoelens te kaderen, mijn pijn duidelijk te maken, om andere mensen uit te leggen hoe het met mij gaat of om Mathias te herinneren – zowel voor mijzelf als voor anderen. Ik wil woorden vinden voor mijn ongeloof en verbijstering, taal zoeken die verklaart wat ik niet begrijpen kan. Taal is mijn beste houvast.

Ik vind het fijn en ben dankbaar wanneer anderen de woorden voor mij vinden. Een vriendin die een berichtje stuurt dat mij raakt, een passage uit een boek, zomaar een tekstje of ineens een flard van een zin uit een willekeurig gesprek. Het kan plotseling een houvast zijn, een strohalm waar ik mij de volgende minuten aan kan vastklampen.

Ik ben altijd een taalmens geweest; als kind verslond ik boeken en schreef ik schriften vol verhaaltjes. Nederlands was mijn lievelingsvak op school en daarna koos ik voor de lerarenopleiding Nederlands en Geschiedenis. Ik heb nooit lesgegeven, maar jarenlang gewerkt in communicatie en marketing en ik bleef schrijven, zowel professioneel als privé, al beperkte dat laatste zich tot dagboeken en brieven.

Nooit heb ik beseft dat ik mijn hele leven aan het oefenen was om ooit het verhaal van mijn kind te schrijven. Nu weet ik dat het zo moest zijn.

Het schrijven helpt mij in mijn rouwproces: door de woorden te zoeken om het verhaal te vertellen en mijn gevoelens te beschrijven, krijgt het meer inhoud, meer betekenis en wordt mijn pijn tastbaarder en niet langer alleen een bodemloze put van verdriet.

Het schrijven helpt me om mijn emoties te hanteren: door er woorden aan te geven, worden ze begrijpelijker en het onder woorden brengen van het leed verzacht de ergste pijn.

Ik creëer een hele nieuwe wereld met een nieuwe en totaal andere relatie met Mathias. Een relatie van woorden, van gevoelens en van herinneringen. Een relatie zonder fysieke aanwezigheid, maar met grote liefde en dankbaarheid.

Ik heb alleen nog taal en mijn herinneringen, maar herinneringen zijn ook taal. Ik moet de woorden vinden om de herinnering aan mijn kind vast te houden en aan anderen door te geven. Als ik de woorden niet vind, doe ik Mathias niet de eer aan die hij verdient. Als ik de woorden niet vind, kan ik niet vertellen hoe invloedrijk hij was, hoe groot het gemis is.

Het schrijven helpt me om te onthouden. Als ik niet alles opschrijf, zal ik veel gebeurtenissen en details vergeten. En als ik het vergeet, dan wordt Mathias ook vergeten. Ik wil mijn herinneringen noteren en vastleggen wat er gebeurt net voor, tijdens en nog lang na zijn dood. Ik zoek beeldende taal om de pakkende beelden, beelden die hij mij gaf, die hij iedereen gaf, te beschrijven en zo vast te houden.

Wanneer woorden tekortschieten, gebruik ik ze maar allemaal. Misschien biedt er toch één woord de troost die ik zoek.

Dit verhaal, mijn woorden, zijn de woorden voor Mathias.

1. 23 november 2022

Vandaag, precies een jaar geleden, in het holst van de nacht, kreeg ik de politie aan de deur. Ze brachten me het allerergste nieuws dat je als ouder kunt krijgen: je kind is dood.

Een volledig jaar heb ik verder geleefd zonder mijn zoon. Het is het zwaarste, verdrietigste, meest pijnlijke en meest intense jaar van mijn leven geweest. Elke dag die voorbijging miste ik zijn lach, zijn stem en zijn aanwezigheid.

Ik heb meerdere keren en op verschillende manieren afscheid genomen van Mathias, zonder hem ooit nog te zien of aan te raken. Elke dag, elk uur, zelfs elke minuut nam ik in mijn gedachten weer afscheid.

Tussen het verdriet door zijn er ook momenten van vreugde geweest. Momenten waarop ik Mathias vierde. Bij zijn uitvaart, met Kerst, op zijn verjaardag, toen we in de zomer zijn urne begroeven, toen we samen met zijn vrienden zijn sterfdag herdachten en elke keer dat ik met een hart vol liefde en een hoofd vol prachtige herinneringen aan hem dacht.

Ik ben gesteund, getroost en gedragen, maar ook in de steek gelaten, teleurgesteld en ontgoocheld. Vrienden hebben mij vastgehouden, terwijl anderen mij hebben laten vallen. Ik heb prachtige ontmoetingen gehad met oude bekenden en ik heb nieuwe, mooie mensen leren kennen. Ik heb in een hoekje gezeten en gehuild, maar ook gereisd, geleerd en gelachen. Elke dag was een nieuwe strijd, maar ook een nieuwe kans om op te staan. En zo zijn alle seizoenen voorbijgegaan: een stormachtige herfst, een milde winter, een zachte lente en tenslotte een hete, droge zomer.

Ik heb me maandenlang afgevraagd wat er met mijn kind gebeurd is. En die zoektocht stopt niet. Waarschijnlijk zal ik mijn hele leven blijven graven naar nieuwe inzichten, antwoorden en uitleg. Ik heb gezocht naar redenen en motieven, naar keiharde feiten en bewijsstukken. Ik heb alles uitgepluisd om die laatste uren van zijn leven te reconstrueren en te begrijpen waarom hij stierf.

Als een gedreven rechercheur heb ik elke informatiebron en elk detail, hoe klein en schijnbaar onbeduidend ook, grondig onderzocht. Ik sprak met iedereen die misschien iets meer kon zeggen en ik heb elke steen op mijn pad omgedraaid totdat ik alles wist wat er te weten viel.

Mijn zoektocht naar antwoorden verliep anders dan ik had verwacht of had gehoopt. Het leidde me naar plaatsen en gebeurtenissen waarvan ik liever niets had geweten. Het was pijnlijk en werd pijnlijker naarmate ik meer ontdekte.

Mijn zoektocht heeft op bepaalde vlakken een einde gemaakt aan het vertrouwde en geliefde beeld dat ik van mijn kind had, maar het zorgde er tegelijkertijd voor dat ik meer duidelijkheid kreeg en was daardoor een belangrijk onderdeel van mijn verwerkingsproces. Het gaf me zelfs iets dat op opluchting leek. Ik weet nu genoeg.

Als er één ding is dat iedereen die hem goed kende met zekerheid kan zeggen, dan is het dat Mathias dit nooit had gewild. Ik ben er zeker van dat hij razend zou zijn geweest op zichzelf om die stommitieit. Hij zou zoveel spijt hebben gehad dat zijn mooie leven zo abrupt was beëindigd.

Mathias, die levenslustige, blijde, energieke jongen die zo van het leven genoot, is zonder het te willen, zelfs zonder het te beseffen zijn dood tegemoet gelopen: midden in de nacht, midden op de snelweg, volledig onbewust van het verkeer om hem heen. Dat kon gebeuren omdat hij onder invloed was van een 'research chemical' die hij heel gemakkelijk en goedkoop online had gekocht.

Mathias, de jongen die altijd iedereen hielp en nooit oordeelde, zou dit verhaal zelf willen vertellen, anderen willen waarschuwen voor het gevaar van die research chemicals. Daarom doe ik het voor hem. Ik ben de stem die hij niet meer heeft, want ik ben zijn moeder. En ook nu Mathias

dood is, blijf ik zijn moeder. Mathias is bij me, hij zit in me. Ik draag hem voor altijd met mij mee en ik blijf voor hem zorgen.

2. Mathias

Op 4 april 1995 werd Mathias Jan Willem Van de Wouwer geboren in Antwerpen, als oudste en enige zoon van Patrick Van de Wouwer en Lydia Bottenburg.

Ik was 26 jaar oud toen Mathias werd geboren en ik was precies twee keer zo oud toen hij op 26-jarige leeftijd overleed. Mathias, mijn oudste kind, heeft mij tot moeder gemaakt en heeft mij in grote mate gevormd tot de vrouw die ik nu ben. Ik heb zoveel geleerd van mijn kind. Zijn vrolijkheid en optimisme, zijn nuchterheid en geduld, zijn doorzettingsvermogen en zijn sociale betrokkenheid bij de hele wereld hebben mij geïnspireerd en het beste in mij naar boven gehaald. Ik weet zeker dat hij een groter voorbeeld was voor mij dan ik voor hem. Ik ben een beter mens geworden dankzij mijn zoon.

Toen Mathias vijftien maanden oud was, werd zijn zusje Margot geboren. Vanaf die dag waren ze onafscheidelijk.

Mathias was een heel gewoon kind. Gewoon een leuk kind, geen speciaal kind zoals ouders van overleden kinderen weleens zeggen. Hij had geen bijzondere eigenschappen of talenten, hij was simpelweg 'onze Mathias', van wie we zielsveel hielden.

Als jongvolwassene had hij zich ontwikkeld tot een bijzonder mens. Een beetje een tovenaar. Iemand die anderen hielp, zijn glimlach cadeau gaf en overal waar hij kwam, een beetje geluk en energie achterliet. Een dromer met een groot hart en open armen. Iemand van wie je vanzelf ging houden. Zijn ouders, zijn zusje, zijn hond en zijn vrienden, maar ook zijn collega's, reisgenoten, burens en iedereen die toevallig, kort of wat

langer, op zijn pad kwam. Allemaal hielden we van Mathias. We zijn diep in ons hart geraakt door die bijzondere jongeman en zijn plotselinge dood.

Mathias was een makkelijk kind. Hij was sterk en gezond, doorliep de lagere school zonder problemen en had volop vriendjes, interesses en bezigheden. Hij was niet sportief of muzikaal, niet creatief of anders getalenteerd, maar spontaan, vrolijk en gemakkelijk in de omgang. We hebben nooit grote problemen met hem gehad, zelfs niet tijdens zijn puberteit. Hij was opmerkelijk taalvaardig, las graag en veel en kon op jonge leeftijd al duidelijk verwoorden wat hij dacht en voelde.

Opvallend was zijn speciale band met dieren. Of ze nu groot, klein, mooi, lelijk of zelfs eng waren, hij vond ze geweldig en zij hem en ze zwermden altijd om hem heen.

Honden waren zijn meest favoriete dieren. Hij had een hele verzameling hondenboeken en kende elk ras uit zijn hoofd. Elk dier was automatisch een vriendje voor Mathias en dat was wederzijds. Ooit vond ik hem, hij was een jaar of tien, volledig op zijn gemak, liggend tussen de enorme poten van een reusachtige jak, bij een circus ergens in Zuid-Frankrijk. Mijn hart sloeg een slag over en ik vroeg hem om voorzichtig op te staan en naar me toe te komen. Hij gehoorzaamde een beetje verbaasd. Hij kende geen angst voor dieren.

Het grootste obstakel in zijn ontwikkeling, naar mijn idee, was zijn ADHD. In de eerste klas van het middelbaar onderwijs kreeg hij wat leerproblemen, waardoor hij bij het CLB terecht kwam en zij ontdekten dat. Als jongvolwassene, was hij niet 'over zijn ADHD heen gegroeid' en worstelde hij er nog mee. Hij was behoorlijk chaotisch in het dagelijks leven, had constant drukte in zijn hoofd, was ontzettend vergeetachtig en had totaal geen gevoel voor richting of tijd. Het was elke ochtend een klein drama om op tijd de bus naar school of werk te halen. Studeren bleek onmogelijk.

Tegelijkertijd had hij een fascinatie voor dingen die hem echt interesseerden: hij kon zich volledig vastbijten in een – alweer nieuwe – hobby, waar hij alles over wilde weten en een tijdlang gepassioneerd over was.

Dat was leuk om te zien en vaak, ook voor ons, zijn familie, heel leerzaam. Honden, waterschildpadden, bonsaiboompjes, paddo's, survival-technieken, kraken ... Mathias wist het tot in detail en als hij iets niet wist, zocht hij het direct op. Zijn: 'Wacht, effe googelen', hoorden we dagelijks.

Zowel zijn vader en ik, als zijn leraren en de opvoeders van het internaat waar hij drie jaar verbleef, probeerden de voordelen van zijn ADHD te benadrukken, die waren er zeker. Hij zat altijd vol energie, was vindingrijk, hulpvaardig en gezegend met een sterk inlevingsvermogen voor anderen en hun emoties. Daarnaast had hij een heerlijk gevoel voor humor. Met Mathias was het leven nooit saai.

Hij straalde rust en vertrouwen uit naar andere mensen, vooral de mensen met een lichamelijke of mentale beperking voor wie hij zich dagelijks inzette. Waar chaos heerste, bracht hij kalmte, ook al was het in zijn eigen hoofd nooit rustig. Toch kende hij geen stress en maakte hij zich nooit zorgen om wat nog moest komen omdat het hoogstwaarschijnlijk anders zou uitdraaien. Hij kon je met een paar welgekozen woorden terug met je beide benen op de grond zetten wanneer je je te veel zorgen maakte, je je kalmte was verloren of wanneer je beren op de weg zag die er niet waren. En als die beren er wel waren, verjoeg hij ze voor je. Of hij werd vriendjes met de beren, dat kon ook.

Vanaf halverwege zijn tienerjaren ontwikkelde hij zich veel alternatiever dan zijn leeftijdsgenoten. Hij liet zijn krullenbos uitgroeien tot lange dreadlocks, werd op zijn vijftiende een overtuigd vegetariër (hij heeft nadien nooit meer een hap vlees gegeten), kreeg politieke interesses die vooral anarchistisch van aard waren en zette zich in voor milieu, mens en dier om de wereld beter te maken. Het begon vrij klein: hij was een enthousiaste en trouwe leider bij de KSA, hij hielp in een Spaans hondenasiel tijdens de schoolvakantie en koos voor de richting 'Jeugd en Gehandicaptenzorg' in het middelbaar onderwijs.

Het eindigde groots: hij werkte mee aan complete bouwprojecten in ontwikkelingslanden, had een verantwoordelijke baan in de gehandicap-tensector en een eigen kraakpand in Melle.

Het leven met Mathias was een feest, letterlijk en figuurlijk. Geen tent-fuiven of plaatselijke discotheken, maar *free party's* onder een brug, festivals van Frankrijk tot Albanië en alles wat daarbij hoorde en eigenlijk niet bij hoorde. Experimenteren met drugs, af en toe stevig in de alcohol vliegen, bewust of onbewust trippen ... Hij deinsde er niet voor terug. Hij zorgde er altijd voor dat hij zich goed informeerde voordat hij ergens aan begon en dat hij zich in een veilige omgeving bevond. Hij nam zijn verantwoordelijkheid voor zijn werk en vrienden zeer serieus. Hij verscheen nooit onder invloed op zijn werk. Nooit. Er waren dagen dat hij veel koffie nodig had, maar hij stond er altijd, ziekmelden kwam niet bij hem op.

Misschien had hij gewoon geluk, alles ging altijd goed. Tot die ene nacht het geluk hem in de steek liet.

In dit hartverscheurende en onbegrijpelijke verhaal weten wij, zijn ouders, zijn zus en zijn vrienden, absoluut zeker: het was een ongeluk, een domme vergissing die resulteerde in een tragedie.

Mathias was een ontzettend blij, levenslustige en positieve jongen die leefde met passie en die een duidelijke missie had: de wereld om hem heen een beetje mooier maken. Hij werkte met mensen met een verstandelijke beperking en nam deel aan vrijwilligersprojecten in het buitenland. Hij had massa's vrienden en stond altijd voor iedereen klaar met raad en daad en met een luisterend oor; hij liet nooit iemand in de kou staan.

Ann, de moeder van zijn beste maat, schreef op de kaart die ik na zijn dood van haar ontving: *zijn laatste woorden aan mij waren: 'Graag gedaan'*.

Dat is Mathias ten voeten uit. Hij betekende zoveel voor de mensen in zijn leven en hij beseftte zelf niet eens hoeveel. Hij had geen idee hoe waardevol hij was, hij doolde maar wat rond, bezig de wereld een betere plek te maken, iedereen een beetje plezier te bezorgen en zelf het hardst te genieten. Hij had nog zoveel dromen en zijn leven had nog zoveel toekomst: hij zat altijd vol plannen en ideeën, wilde zoveel plezier maken, had zoveel liefde te geven en zoveel dierbaren om dat alles mee

te delen. Hij heeft voluit geleefd: het leven was een avontuur waartegen hij volmondig 'ja' zei. Hij leefde het leven dat hij wilde leven.

Als ik Mathias met één woord moet beschrijven, is dat zonder twijfel: blij. Hij was zo'n blijde jongen en hij maakte iedereen in zijn omgeving ook blij. Het was zo leuk om Mathias in ons leven te hebben; ik heb 26 jaar genoten van een geweldige jongen.

Ik heb hem altijd aangemoedigd in alles wat hij deed, hem de vrijheid gegeven om zijn eigen weg te gaan, hoe ver die ook van mij heen leidde. Ik bleef altijd vertrouwen in hem hebben: hij handelde nooit ondoordacht, bereidde alles zorgvuldig voor en zocht alles op wat hij moest weten.

Hij heeft me vaak bedankt voor het vertrouwen dat ik in hem stelde en de vrijheid die ik hem gaf. Hij wist dat ik er voor hem was als het nodig was en hij maakte daar regelmatig gebruik van. Hij was altijd dankbaar en nam mijn hulp – financieel, praktisch of emotioneel – nooit als vanzelfsprekend aan.

En altijd kwam de dag dat ik zijn vrolijke stem weer hoorde: 'Hé ma-maatje' en dan vertelde hij vol enthousiasme en humor over zijn avonturen. Ik hing aan zijn lippen en was zo trots dat ik daar al mijn geluk uit haalde. Daar ben ik het meeste dankbaar voor: de trots die hij mij schonk. Het was een voorrecht om Mathias als zoon te hebben.

In de nacht van 23 november 2021 werd Mathias aangereden en was hij op slag dood.

Mathias, de jongen met de mooiste lach en de wijze ogen, was zo verminkt dat ik hem niet meer mocht zien. Hij is niet opgebaard, hij is niet meer thuis geweest, niemand heeft afscheid kunnen nemen. Er was alleen een gesloten kist.

En nu is er alleen leegte. Een geest van vreugde en vrijheid, een bron van liefde en energie, is uitgedoofd. De wereld heeft een tovenaarsverloren.

3. Slecht nieuws

Maandagnacht 23 november 2021, rond half 4, gaat de deurbel een paar keer achter elkaar. We slapen vast en horen het niet meteen. Iemand bonkt hard op de voordeur, nu hoort Dimitri het en hij staat op. Ik merk niets en word pas wakker als hij naast het bed staat.

‘Wat doe je?’, vraag ik slaperig.

‘Ze staan op de deur te kloppen.’

Wat raar, dronken gasten zeker, denk ik in mijn halfslaap en ik haal mijn schouders op, Dimitri zal het wel afhandelen. Ik hoor hem de trap aflopen en de voordeur openen. Vanuit mijn bed kan ik, nu iets meer wakker, alles verstaan. Ik heb geen zin om op te staan, ik lig hier lekker warm.

‘Woont Lydia Bottenburg hier?’, hoor ik een mannenstem vragen.

‘Ja, maar ze slaapt’, antwoordt Dimitri een beetje geïrriteerd.

Nu spits ik mijn oren. Dit belooft niet veel goeds.

‘Is dat de moeder van Mathias Van de Wouwer?’, vraagt dezelfde stem.

Ik ben op slag klaarwakker. Dit gaat helemaal fout. Ze komen zeggen dat mijn kind dood is.

Ik spring uit bed, schiet mijn badjas aan en ga snel naar het toilet. Wanneer ik beneden kom, staan twee politieagenten in volledige uitrusting op mij te wachten in de living. Ze dragen kogelvrije vesten, zijn gewapend, hebben walkie talkies bij en elk een mondkmasker op. Ze staan daar wijdbeens, kaarsrecht en bewegingloos, de duimen onder het vest gestoken. In de houding, klaar om het vreselijke nieuws te brengen.

‘Gaat u even zitten mevrouw’, zegt een van de agenten.

Ik gehoorzaam, maar voel mij wat opstandig worden; ik bepaal zelf of ik ga zitten.

‘We hebben slecht nieuws. Uw zoon Mathias was betrokken bij een auto-ongeval en hij heeft het niet overleefd.’

Hij zegt het op een droge, onbewogen toon. Er klinkt geen spoorje medeleven door in zijn stem.

Ja, ik wist al dat jullie dat kwamen zeggen, denk ik bij mezelf, maar het kan niet. Die twee idioten in hun gevechtstenuue vergissen zich. Alleen andere mensen gaan dood in auto-ongevallen, niet mijn mooie, lieve jongen. En dat zeg ik ze duidelijk: ‘Het kan niet.’

‘Helaas wel, mevrouw.’

Ik bevries. Er gebeurt niets met mij: ik huil niet, ik roep niet, ik val niet flauw. Ik zit doodstil, mijn armen rond mijn middel, verdoofd. Dimitri legt een arm om mij heen, maar ik duw hem weg. Als ik dit heel hard ontken, dan is het gewoon niet waar.

Hoewel iedereen in deze koude, donkere kamer het blijkbaar gelooft, doe ik niet mee met hun domme ideeën.

‘Ik wil hem zien’ zeg ik. ‘Ik wil naar hem toe.’

‘Dat gaat helaas niet, mevrouw. U mag hem niet meer zien.’

Hoezo, mag ik hem niet meer zien? Het is mijn kind en ik beslis of ik hem zal zien of niet. Ik ben razend. Mijn kind. Van mij!

Meedogenloos zijn ze, die slechtnieuwsbrengrers met hun kogelvrije vesten.

‘Vanaf half 12 kan u terecht bij de begrafenisondernemer. Hier zijn de gegevens. En hier heeft u een folder van Slachtofferhulp.’ En ze vertrekken.

Ze maakten er niet te veel woorden aan vuil, maar ja, hoeveel woorden bestaan er om een moeder het verlies van haar enige zoon te vertellen?

Ik huil nu een beetje, ik begrijp niet wat er gebeurt. Een paar uur geleden kreeg ik een appje van Mathias met een foto van een berg eten en gebroken glas op straat. Hij was gevallen met zijn fiets en al zijn boodschappen lagen verspreid over de straat. De bierglazen die hij als Sinterklaascaudeautje voor Dimitri had gekocht, waren kapot. De flesjes Karmeliet ook. ‘Een Mattike doen’, noemden we zulke stoten. En nu is hij dood?

Tot nu toe liep alles in Matti's leven op rolletjes. Hij was nooit ernstig ziek, zelfs zelden ziek. Ja, op zijn twaalfde kreeg hij de diagnose ADHD, dat verklaarde veel. Zijn chaotische koppeke en de concentratieproblemen werden plotseling duidelijk. Hij leerde ermee omgaan en nam een paar jaar medicatie: Relatine, Concerta, Strattera ... Hij probeerde ze allemaal, met wisselend succes. Tijdens zijn reis naar Afrika, op zijn zeventiende, besloot hij resoluut te stoppen. Het paste niet meer bij hem.

Eén keer bleef hij zitten; in het vierde middelbaar. Grappig genoeg kwam hij daardoor in dezelfde klas als zijn zus terecht, wat handig bleek voor Matti; Margots agenda was altijd in orde, die van hem zelden. Dat jaar slaagde hij weer niet, maar het maakte niet meer uit; hij veranderde van school, hij had zijn roeping gevonden: gehandicaptenzorg. Dat was wat hij wilde en dat was wat hij de rest van zijn leven deed.

Ik herinner me één angstaanjagend moment, een moment waarop ik vreesde voor het leven van mijn kind: 18 augustus 2011. Die dag vertrok Mathias naar Pukkelpop – met veel bagage en nog meer goesting – samen met de maten van Hoogstraten: Thibault, Pieter (de later succesvolle muzikanten van de band Equal Idiots), Sam en een paar jongens waarvan ik de naam ben vergeten.

Iets na zes uur die avond brak een hevige storm los boven de festivalweide. De wind was zo krachtig dat bomen omvielen, zware tenten instortten en mensen in paniek elkaar omverliepen op zoek naar een veilige plek. Mathias raakte zijn vrienden kwijt in de chaos en moest zichzelf zien te beschermen. Gelukkig was hij slim genoeg om niet in een tent te gaan staan of te schuilen onder iets dat kon instorten.

Ik hoorde het bericht op de radio en belde met de moeder van Thibault. Ze stelde voor dat we naar haar huis zouden komen om samen op nieuws te wachten. Haar man was onderweg naar de festivalweide om te kijken of hij de jongens kon vinden. Margot en ik zaten urenlang bij haar thuis te wachten en te hopen op contact met de jongens. Door de overbelasting van het netwerk was telefonisch contact onmogelijk. We konden alleen voor de tv zitten en naar de livebeelden kijken, terwijl we

probeerden contact te houden met Thibaults vader. We waren bezorgd en een beetje bang.

Tegen elf uur die avond kreeg ik Mathias aan de lijn: de storm was gaan liggen, hij was veilig. Hij wilde die nacht per se in zijn tent op de festival-weide blijven en de volgende ochtend met de trein terugkomen. Ik liet hem zijn gang gaan, hij moest het op zijn eigen manier oplossen; hij was tenslotte 16 jaar oud.

De volgende dag kwam hij thuis met de helft van zijn bagage, onder de modder en op blote voeten. Hij was emotioneel aangedaan en diep onder de indruk van al het leed dat hij had gezien. Wekenlang sprak hij erover. Er waren vijf mensen overleden en vele anderen waren zwaargewond geraakt. Het was angstaanjagend, maar toch wilde hij blijven. Ik begreep dat.

Het is 4 uur. Nu moet ik eerst Margot bereiken om haar te vertellen dat haar broer dood is. Ik weet dat ze niet alleen is, Gaétan, haar vriend, is bij haar, ik durf wel te bellen.

Ze neemt direct op: 'Mama, wat is er?' In haar stem klinkt paniek door. Gelooft zij het ook?

'Het is Matti', kan ik nauwelijks uitbrengen.

Haar angstige 'neeee' snijdt me door merg en been. Zij gelooft het ook.

'We komen er nu aan', zegt ze.

Drie kwartier later zijn ze er. Twee jonge mensen, bleek en stil, de verbetering is af te lezen van hun gezichten. Ze zien er compleet verslagen uit.

Margot komt naast me zitten en pakt me stevig vast: 'Mama, ik ga er duizend procent voor jou zijn, jij hoeft dit niet alleen te doen.'

Ze huilt. Ik niet, ik ben verdoofd. Of misschien huil ik wel, ik weet het niet meer.

We vertellen hun wat we tot nu toe weten, maar dat is niet veel. Het schijnt dat Mathias op de snelweg liep en daar is aangereden. Hoe dat kon? We hebben geen idee.

Dimitri belt met de politie van Gent, hij wordt een paar keer doorverbonden en krijgt uiteindelijk een agent van de dispatch aan de lijn die de melding van een passant vannacht heeft ontvangen en die de camerabeel-

den gezien heeft. Hij vertelt dat hij op die beelden iemand over de snelweg zag wankelen en zwalpen en dat er een hond bij leek te zijn.

‘Zwalpen’ dat woord blijft me bij. Dat kan betekenen dat Mathias niet nuchter was. Alcohol? Drugs? Het is mogelijk, maar het verbaast me. Het is een gewone doordeweekse avond, hij was vandaag op zijn werk. Waarom zou hij zoiets doen? Ik begrijp er niets van.

Wat nu? Het is inmiddels bijna 6 uur.

Patrick! Oh God, ook zijn kind is dood, realiseer ik me plotseling. Zou hij al op de hoogte zijn gebracht? We kunnen hem moeilijk bellen om dat te vragen. Stel je voor dat hij nog niets weet. Maar hij woont 60 kilometer hier vandaan in Haacht. Alleen in dat grote huis van zijn moeder voor wie hij zorgde totdat ze in juli overleed. Mijn hart gaat naar hem uit, ik voel een diep medeleven opborrelen. We moeten hem steunen, proberen er voor hem te zijn.

Patrick en ik kenden elkaar vier maanden toen ik, in de nazomer van 1994, ontdekte dat ik zwanger was. Het was min of meer gepland, misschien niet zo snel. Dat dat een beetje onverstandig was begrepen we pas achteraf, we waren verliefd en gelukkig.

Patrick was tien jaar ouder dan ik, hij was 35 jaar en de oudste van zes kinderen. Zijn broers en zussen hadden al voor nageslacht gezorgd en hij wilde niet achterblijven. Hij verlangde naar een eigen gezin, liefst een groot gezin. Hij kwam uit een moeilijke relatie, was opnieuw gaan studeren om zijn leven een andere wending te geven en gaf bijles Frans om zijn studie te bekostigen.

En zo kwamen we op elkaars pad: leerling en leraar Frans. Ik viel als een blok voor die grote, knappe man met zijn zwarte krullen en zijn prachtige Frans. Het feit dat Patrick werkloos was en nog studeerde, en dat ik zelf, zoveel jonger dan hij, weinig levenservaring had en nooit van plan was geweest om langer dan een jaar of twee in België te blijven – ik ben in Nederland geboren en opgegroeid – ach, het zou wel goed komen, dachten we. We huurden de benedenverdieping van een oud herenhuis in het centrum van Antwerpen. Het was zomer, de wereld lachte ons toe en wij lachten terug.

Patrick zocht gemotiveerd naar werk, maar vond alleen wat tijdelijke vertaalopdrachten bij een bank. Mijn ouders regelden wat meubels voor ons en ik werkte intussen te lange dagen voor te weinig geld.

Het was moeilijk en ondanks dat het min of meer goed kwam, had de stress die dat met zich meebracht, een grote impact op onze relatie en op mijn zwangerschap. Vanaf de zesde maand moest ik verplicht rust nemen en platliggen. De dermatologenpraktijk waar ik op dat moment werkte, sloot resoluut zijn deuren voor mij: er was geen plaats voor een zwangere assistente. Ik zat zonder werk. Nog meer stress.

Op Driekoningen trouwden we in kleine kring: de sneeuw lag een halve meter hoog in Antwerpen, niemand was op tijd in het stadhuis en de plechtigheid begon twee uur later dan voorzien. Het maakte niet uit, we waren samen. Onze huwelijksreis was een weekendje Parijs, dat was genoeg voor ons.

Tegen het einde van de zwangerschap was alles min of meer geregeld en kwam er eindelijk wat rust. Alle controles waren goed; we waren in blijde verwachting van ons nieuwe leven. Helaas bleek, zodra de winter aanbrak, dat de gezellige benedenverdieping met kamers van vijf meter hoog en één gaskachel, alleen lekker warm was tegen het plafond: beneden kwamen de wind en de sneeuw onder de oude terrasdeuren door. Het was geen ideale woning voor een baby en een moeder die binnen zes maanden opnieuw zwanger was.

Het laatste huis waar Mathias woonde in zijn veel te korte leven, heeft ook hoge kamers en slechte ramen, waar de wind doorheen blaast. En ook nu is de winter koud, ook al is het pas eind november.

We besluiten naar Haacht te rijden om Patrick zelf te vertellen wat er is gebeurd; dat zijn kind is verongelukt. We kleden ons warm aan, met stevige schoenen, dikke winterjassen en sjaals. Het is koud en ik kan mezelf niet opwarmen, ik voel mij vanbinnen bevroren. We nemen een fles water en wat koeken mee voor onderweg.

Gaétan gaat terug naar Antwerpen om aan zijn werkdag te beginnen. Margot zal straks haar werk bellen om te laten weten dat ze vandaag niet kan komen. Ik moet om 12 uur beginnen met werken en het is 7 uur ge-